

Fredag 25. september 1992

Dystert krigsminne for

CATO GUHNFELDT

I dag for 50 år siden rystet vold-
somme eksplosjoner Oslo sentrum.
Britiske fly angrep Victoria Terrasse.
Fyre Mosquito-bombefly kom lavt
inn over hustakene i Oslo litt før
klokken fem om ettermiddagen fre-
dag 25. september 1942. Målet var
Victoria Terrasse - Gestapos frykte-
de hovedkvarter. De tomotors flyene
fra den britiske 105 Skvadron, ledet av
Squadron Leader George Perry, had-

de startet fra Leuchars i Skottland.
Det siste Mosquito-flyet ble angrepet
under siste fase av innflyvningen mot
målet og deretter skutt ned i Enger-
vannet ved Sandvika. Begge de to
britiske flyverne ombord omkom. De
ligger i dag begravet på Vestre grav-
lund i Oslo.

Debut

Angrepet var det første mot hoved-
stadens bebyggelse siden invasjonss-

dagen 9. april 1940. Det skulle også bli
angrepet som gjorde det senere så
berømte Mosquito-flyet offentlig kjent
for første gang. Nyheten om angrepet
og bombeflyets eksistens gikk ut over
BBC dagen etter angrepet mot Oslo.
Britenes angrep var imidlertid like
nye rettet mot Vidkun Quisling og
Nasjonal Samling, som avholdt riks-
møte i Oslo. Gestapo-hovedkvarteret
som sådant ble ikke nevneverdig ska-
det. Derimot ble ikke rammet flere
sivile bygårder. Fem sivile og en tys-

Oslo

ker omkom på bakken, mens flere ble
skadet.

Senere skulle britenes Mosquito-fly
angripe flere Gestapo-hovedkvarterer
rundt om i Europa. Men Oslo ble ikke
glemt 31. desember 1944 kom britene
tilbake med 12 fly mot samme mål.
Det var under dette angrepet en bom-
be rammet en trikk på vei ned Dram-
mensveien ved Abelhaugen, med et
tredvetalls døde som det tragiske re-
sultat. Etter dette siste angrepet valg-
te Gestapo å flytte.

Dette krigsminne fra Oslo, den 25. september 1942, opplevde jeg på så
nært hold, at jeg kunne gjerne ha blitt et offer for angrepet. Jeg hadde
deltatt i en mønstrang av NORGES ARBEIDSTJENESTE, for A.T.-general Frøhlich
-Hanssen. Var på veg opp Drammensveien, da engelske fly kom oppover Karl
Johans gate, i meget låg høyde, og nærmest som "vingeskutte" fugler. De la
seg hardt over like før Østbanestasjonen, så en vinge pekte oppover, og
en annen nedover. Det virket voldsomt; dur, skyting og smellen av en bombe
der hvor Drammensveien flater ut etter Karl Johansgate.

Angrep på Hurumlandet, på Oscarsborg, som berørte Elgton gård, hvor mine
foreldre bodde "oppe i åsen".

b/a. Dette angrep kom 31. desember 1944, om kvelden. Mørkleggingen (blendings-
påbudet) ga ikke en lysstipe ut i natten ... Da flyene kom opp langs OSLO-
fjorden, var det mange av dem. Rommet mellom øst- og vestsiden ble fyllt
av en djevelsk motordur, og på himmelen så man tusenvis av sporlys, som nå
gikk på skrått ned mot Oscarsborg festning. Og ikke bare dit! Kulene tok
også vegen mot husene på Elgtorn. De smalt i grunnmuren av stein, og bór-
et seg inn i tømmerveggene, så panet ble småhullet og oppfliset. I stuen
mot fjorden (dagligstuen), hvor vi oppholdt oss, kastet vi oss ned på gulv-
et ... Vi kunne vel heller ha gått over i andre rom, som vendte fra fjord-
siden. Men, det gjorde vi ikke. Raidet stod jo ikke lenge på, det hele li-
kesom skjedde i "forbifarten" mot Oslo. Vi gikk tilslutt ut, og så en vold-
som skyting opp i luften, fra skyts på Oscarsborg, og hørte iltre sirener i
mange minutter fra Oscarsborg som Drøbak by.

Jeg var denne kvelden hjemme, på juleferie, fra A.T.-tjenesten på Sønsterud
i Åsnes. Det var visstnok flere ^{at} over langs strandkanten som hadde "føling"
med flyangrepet. Mange hadde hørt kuler hadde falt ned på hustakene. Og
noen vinduer i drivhus langs fjorden var blitt knust...

Nedtegnet 25. september 1992 av Ragnar S. Grude, som selvopplevde krigs-
hendelser., under den 2. verdenskrig, og den tyske okkupasjon av Norge.

"Hakkebakken" d.d. R. S. Grude